

Alemanya assumirà la presidència de torn de la UE el primer semestre del 2007. Davant d'això, Angela Merkel, la dona forta d'Europa, té a tocar la seva gran oportunitat: la cancellera alemanya es proposa buscar una sortida a la crisi que es va encetar amb el fracàs del referèndum francès i vol demostrar que la Constitució europea continua sent necessària.

Rellançar el projecte europeu, sí; voler fer combregar el poble amb rodes de molí, no. La cancellera alemanya està decidida a aplicar a la política europea el mateix concepte amb què va guanyar les eleccions davant Gerhard Schröder el setembre de l'any passat. És a dir, no fer promeses impossibles de complir. Una cosa és obrir portes, marcar vies per sortir de l'embús, i l'altra, pronosticar "paisatges florits", com va fer el patriarca Helmut Kohl amb l'Alemanya de l'Est, en el camí cap a la reunificació, per haver de veure després com la potència europea s'encalla i atura el creixement econòmic de la UE.

Alemanya no ha sortit encara del camí dels pecadors contra els criteris de Maastricht –ha posat fil a l'agulla, però ningú no li esborrarà de l'expedient els quatre anys seguits, per ara, amb el dèficit disparat per damunt del 3%– i no pot anar amb pretensions d'imposar de nou a la resta de col·legues europeus les regles que creu convenientes. A Merkel li vindria molt bé apuntar-se un golàs en el seu semestre per consolidar-se com a líder de referència en una Europa mig en coma. Però també és cert que no és amiga de fer volar coloms.

El somni de la UE no està mort ni és obsolet, deia la setmana passada Josep Borrell, president del Parlament europeu, de visita per Alemanya. La necessitat d'Europa és cada cop més evident, les institucions comunitàries funcionen normalment, no hi ha una crisi del dia a dia, assegurava, però sí moltes preguntes que cal resoldre sobre el futur de la UE i, sobretot, una crisi de concepte.

El no de França a la Constitució no va provocar la crisi europea, sinó que va ser aquesta precisament la que va motivar el no francès, va explicar Borrell en un col·loqui amb estudiants alemanys i polonesos, a la Universitat Viadrina, a Frankfurt de l'Oder, en la frontera amb

Rellançar Europa, però sense presses

Polònia. Mentre Borrell parlava d'Europa als universitaris, Merkel acabava la seva primera expedició com a cancellera a la Xina. Una nova gira internacional que l'ha consolidada com a líder indiscutible, ara per ara, quant a política exterior de la UE. Des que va arribar a la Cancelleria, Merkel s'ha reunit dues vegades amb George Bush i ja prepara una tercera cita, a mitjan juliol, aquest cop amb aires domèstics, ja que portarà el president al seu districte electoral de Stralsund, el "salvatge Est" alemany, que en diuen. Així mateix, porta

una estadística semblant amb el rus Vladímir Putin; sap mantenir viu l'eix francoalemany amb Jacques Chirac, sense caure en estridències d'amistats forçades amb un president en crisi, i és la peça clau en el gran conflicte internacional on Europa vol marcar la pauta de la multilateralitat: l'Iran. Mentre els EUA juguen a forçar la corda pel seu compte, Merkel insisteix a dir que la solució passa, sí o sí, per implicar en el joc la Xina i Rússia.

Alemanya, país fora del club de les potències amb dret a veto del Consell de Seguretat, s'ha ficat de ple en el conflicte iranià com a membre de la troica de la UE per negociar amb Teheran i s'ha convertit, *de facto*, en interlocutor del gran polvorí multilateral. N'hi ha prou, però, amb aquest expedient d'alumna exemplar en el món de la gran política internacional? És suficient aquest currículum acumulat en temps rècord per relançar el somni europeu,

fundar-lo de nou, com ella diu? Merkel no es vol enganxar els dits.

Propostes concretes. Reforçar la investigació, avançar en la desregularització, desburocratitzar i buscar una política comuna energètica de la UE compatible amb els interessos nacionals: aquests van ser els tres únics punts més o menys concrets que va llançar la cancellera en la seva declaració de govern davant el Bundestag (la cambra baixa del Parlament) sobre política europea, el passat 11 de maig. Hi havia expectativa davant el discurs, el seu debut parlamentari com a cancellera en qüestions de la UE, on suposadament havia d'especificar les línies mestres del semestre alemany.

Merkel va insistir a dir que volia aprofitar el semestre alemany per buscar una sortida a la crisi coneguda, acostar la UE als ciutadans i demostrar que la Constitució era i continua sent necessària. Res que no hagin dit abans gairebé tots els líders de la UE. La Constitució ha de servir per concretar les competències de les institucions comunitàries i les nacionals, i també per dotar la UE d'una política exterior comuna, va continuar. Merkel no va posar els peus a la galleda amb propòsits o calendaris rígids i va afegir una advertència clara: que ningú no esperi una solució ràpida. El moment per actuar no ha arribat encara, va advertir. La cancellera alemanya aposta pel factor temps, resumia el setmanari *Die Zeit*, perquè sap que no hi pot haver encara una iniciativa clara alemanya per salvar la Constitució europea.

El paisatge de crisi europea no ha millorat precisament des del fracàs dels referèndums francès i holandès. Alemanya comença a sortir de la pròpia crisi econòmica dels últims anys –cosa que encara no es nota en el mercat laboral–, és cert, però França arrossega un govern endèmic i empipat amb si mateix que impedeix parlar de la fortalesa de l'eix francoalemany, tradicional “salvador” de projectes anteriors. A Londres, el premier Tony Blair s'enfonsa en la pròpia crisi, Itàlia s'ha després de Silvio Berlusconi, però té un Romano Prodi feble, de moment, i un altre artífex de la crisi de la UE, Polònia, dona encara més maldecaps que els que es temien un any enrere, en formalitzar-se l'ampliació. El govern de Vár-

sòvia s'ha convertit en una barreja entre populisme, antieuropeisme i dretanisme que fa tremolar la resta del continent i deixa en anecdòtiques les angúnies passades amb Àustria, en la formació del primer govern de coalició amb els ultraconservadors de Jörg Haider.

Merkel no pot ni somniar a fer res més que “obrir vies” durant el seu semestre, en què, entre altres coses, s'han de celebrar eleccions presidencials a França, qüestió que, si no esclata tot abans, acompanyarà l'agenda europea. Obrir vies i marcar tendències vol dir, en el llenguatge emprat davant el Parlament, fixar l'atenció en apartats econòmics, com ara el mercat energètic, un punt precisament complex, on Alemanya vol assumir una posició de lideratge aprofitant que encara hi ha molt per definir.

La cancellera ha trencat molts dels trets que van marcar la política exterior de Schröder –amistat més enllà del bé i

Merkel ha trencat molts dels trets que van marcar la política exterior de Schröder

del mal amb Putin, males cares amb Bush, espectacle d'abraçades i eufòries amb Chirac– i s'ha marcat el seu camí. Ha demostrat que té un “bon estil”, escriu aquests dies Jan Ross, a *Die Zeit*, però queda la pregunta de: “i ara, què?”. La UE necessita la líder de referència i aquesta necessita, alhora, una política comunitària real. Europa ha d'estar a l'altura dels colossos, com la Xina, l'Índia, Rússia o els Estats Units, si vol que aquests la tinguin en compte. Merkel no en té prou amb el bon estil, necessita concrecions. El calendari de la presidència europea és insuficient i té altres protagonistes. Probablement només li serveixi de plataforma de pre-llançament, si és que de debò no es vol donar per enterrat el text de la Constitució.

Gemma C. Serra
Berlín

A Angela Merkel, cancellera alemanya, li aniria molt bé apuntar-se un golàs consolidant-se com a líder de referència en una Europa mig en coma.